បណ្ណាល័យ
BUDDHIST INSTITUTE

អនុបុព្វិកថា

ព.ស ២៤៩៤ គ.ស ១៩៥២

JSRC KHAO I DANG JUNE 1988

២២៧.
៥៧

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និង **បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ**

ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតមាំដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់តទៅទៀត

ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ-ឯកសារទាំងនេះ

សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់

អង្គការរីស្សូ កូសី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ

ករុណាខ្មែរ និង មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា

ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Rissho Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh   www.elibraryofcambodia.org

ごあいさつ

この本は、世界宗教者平和会議日本委員会と曹洞宗ボランティア会との共同プロジェクトとして印刷されました。

この本が、日本の宗教者とカンボジアの人々との友情のきずなとなり、カンボジアの文化発展に貢献できれば幸いです。

1988年10月

ACKNOWLEDGEMENT

This book is specially printed as a co-operative project of the Japanese Committee of the World Conference on Religion and Peace and Sotoshu Volunteer's Association.

We pray that this book would contribute to the friendship with Cambodian people and their cultural preservation.

October, 1988

សៀវភៅដែលលោកអ្នកកំពុងអាននេះ បោះពុម្ពដោយបានសហការរវាង សមាគម- W.C.R.P. និង S.V.A. ជប៉ុន ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមដោយស្មោះអស់ពីចិត្តថា សៀវភៅនេះជាតំណាងនៃមិត្តភាពរវាងប្រជាពល- រដ្ឋ – ជប៉ុន ហើយនិងរក្សានូវវប្បធម៌ខ្មែរ ឲ្យបានគង់វង្សតទៅ ។

តុលា . ១៩៨៨

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

២២៣.៥៧

បណ្ណាល័យ
BUDDHIST INSTITUTE

៧៦/៩៥

អនុបុព្វិកថា

បណ្ឌិត ឌុម—តា់គ្រី
ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកសង្កែ ខេត្ត បាត់ដំបង
រៀបរៀង

ព.ស. ២៤៩៦

គ.ស. ១៩៥២

局務印邊金

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សេចក្តីបញ្ជាក់

សៀវភៅអនុបុព្វិកថា ព្រះភិក្ខុសិរីចន្ទោ ម៉ូ-ហួយ ស្រុកខោង-ឬស្សី ខេត្តបាត់ដំបង។

លោកគ្រូអាចារ្យ គីម-ម៉ឹង នៅស្រុកកំពង់ត្របែក ខេត្ត-ព្រៃវែង បាននាំច្បាប់ដើមចូលមកឲ្យគណៈកម្មការគម្រោងការ-វប្បធម៌ខ្មែរ ជេ-អេស-អារ៍-ស៊ី ពិនិត្យនិងបោះពុម្ព ។

ដោយគណៈកម្មការយើងខ្ញុំ យល់ឃើញថា ៖ សៀវភៅ-អនុបុព្វិកថានេះមានសារៈសំខាន់ ដែលជាពន្លឺមួយជួយដល់ពុទ្ធបរិ-ស័ទ អ្នកប្រតិបត្តិនិងអ្នកសិក្សា ដូច្នេះគណៈកម្មការយើងខ្ញុំ ចុះធ្វើ-ការបោះពុម្ពសាឡើងវិញ ដើម្បីឲ្យសមស្របតាម កាលៈ ទេសៈ ដែល-កំពុងមានការខ្វះខាត ។

ក្នុងការបោះពុម្ពនេះ លោក តា រឹង-ឈុត បានចូលបច្ចទានជា-បច្ច័យ ចំនួន ៣៦០ បាត, ដើម្បីជាជំនួយដល់អង្គការ ជេ-អេស-អារ៍-ស៊ី

ដំរីទៅវីរុងដាង ថ្ងៃទី ២ ខែសីហា ឆ្នាំ ព.ស.-២៥៣១ / គ.ស.-១៩៨៨

គណៈកម្មការគម្រោងការវប្បធម៌ខ្មែរ ជេ-អេស-អារ៍-ស៊ី ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អារម្ភកថា

« អនុបុព្វិកថា » គឺជាធម៌សំដែងជាលំដាប់ជាប់និងគ្នា តាំងពីជាន់ទាប ដរាបដល់ជាន់ខ្ពស់ សំរាប់សំរាំងសំរិតសម្រួលចិត្ត អ្នកស្តាប់ ឲ្យចាប់ចូលចង់ចំណាំក្នុងការស្តាប់មិនធុញទ្រាន់ ព្រះភគ-វន្តអរហន្តមុនី កាលគង់ធរមាននៅ ទ្រង់តែងសំដែងថ្លែងរឿយៗញយៗ បណ្តាលបណ្តុះបំផុះ បំផុល អប់រំបន្សំនិស្ស័យសត្វឲ្យជឿស៊ប់ដោយ-ប្រាជ្ញា ហេតុផលយ៉ាងសមរម្យ ឃើញច្បាស់ត្រចះដាក់ចែង សត្វរមែងជ្រះថ្លានឹងធម៌ទេសនាជាច្រើនអនេកពេកអនន្ត អវសាននៃអនុបុព្វិកថា ទ្រង់ទេសនាធម៌អរិយសច្ច បំភ្លាក់និស្ស័យសត្វឲ្យយល់បរមត្ថប្រ-យោជន៍ បង្ហោចបុថុជ្ជនចិត្តឲ្យខុតងិតស្និទ្ធចូលកាន់អារ្យចិត្ត ដរាបដល់បិទកិលេសបេះតណ្ហាបាររអាសវៈ ទម្លាក់ធុរៈលោក ឈប់ជ្រកក្នុងជ្រាំ ឈប់ត្រាំក្នុងភព ចូលទៅម្លប់ដ៏ត្រជាក់ត្រជុំអភិរម្យចិត្ត ផុតជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណៈ ជាឯកៈអគ្គៈបរមសុខ ស្រុកអារ្យៈបុគ្គលវិបុលក្សេមផ្សុមក្សាន្ត គឺ សិវដ្ឋាន និព្វានពិតប្រាកដ ។

ខ្ញុំយល់ថា អនុបុព្វិកថា មានប្រយោជន៍ដល់មិត្តពុទ្ធបរិស័ទ អ្នកប្រតិបត្តិ អ្នកសិក្សា អ្នកទេសនា អ្នកសវនាទូទៅ ទើបសរសេរ អធិប្បាយកំចាយសេចក្តីទីសង្ខេប អ្នកឧស្សាហ៍គប់សេពលេបអក្សររបស់ សៀវភៅនេះ គង់នឹងបានស្គាល់យល់ហេតុផលដ៏ពិតនៃសុទិដ្ឋិ របស់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពុទ្ធសាសនធម្មិកទាន ។

កាល ព.ស. ២៤៩៣-៩៤ ខ្ញុំបានរៀបរៀងសៀវភៅ បែបទេសនា គឺ និរយកថា ១ សគ្គកថា ១ និងបោះពុម្ពផ្សាយ ឃើញថា សាធុជនទាំងឡាយ ចូលចិត្តជាវទិញទៅសិក្សា ដោយចំនួនច្រើន ដូច្នេះ សៀវភៅ អនុបុព្វិកថា ដែលលោកអ្នកកាន់មើលនៅ ដៃនេះ ត្រូវរាប់ថាជាសៀវភៅទី ៣ របស់ខ្ញុំ សង្ឃឹមថានឹងបានជាទីនិយម នៃក្រុមមិត្តពុទ្ធសាសនិកជន ដូចសៀវភៅនិរយកថា និងសគ្គកថាមិន ខាន ។

ដោយវិរិយភាពរបស់ខ្ញុំនេះ ៖

សូមពុទ្ធសាសន៍រុងរឿងរោចន៍ជានិរន្តរ៍ !
សូមឲ្យជនកម្ពុជៈ ភ្ញាក់គំនិត !
សូមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ឋាវរៈឋិត !
តាមកំរិតប្រជាធិបតេយ្យអើយ !!!

ថ្ងៃទី ១៥ ឧសភា

បណ្ឌិត ឌុម - នាគ្រី

ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកសង្កែ ខេត្តបាត់ដំបង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

អនុបុព្វិកថា

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ឱកាសនេះ សូមលើកយក "អនុបុព្វិកថា" មកទេសនាពន្យល់ ដល់លោកអ្នក ពុទ្ធិកសប្បុរសទាំងប្រុសស្រី ដើម្បីជាគ្រឿងកើតកំណើតគំនិតបញ្ញានិងការប្រព្រឹត្ត ដោយសង្ខិតសង្ខេបខ្ញុំ ដូចសេចក្ដីតទៅនេះ

លោកអ្នកបរិស័ទទាំងឡាយ ! មនុស្សយើងដែលបានយកកំណើតកើតមកនៅក្នុងលោកសន្និវាសនេះ រមែងតែងមានសន្ដានចិត្តគំនិតអធ្យាស្រ័យផ្សេងទៅៗពីគ្នាជាធម្មតា ។ ព្រោះដូច្នោះ បានជាព្រះពុទ្ធទាំងឡាយគ្រប់អង្គ កាលទ្រង់ប្រកាសព្រះសំដែងធម៌ដល់និករសត្វព្រះអង្គទ្រង់ប្រមើលមើលឧបនិស្ស័យនៃសរណសីលបត្តាទិគុណជាមុន ហើយទើបសំដែងធម៌សម្របសម្រួលឲ្យត្រូវតាមអធ្យាស្រ័យរបស់សត្វនោះៗ ។

សត្វពួកខ្លះ ជាអ្នកចំពាក់ជាប់ចិត្តជក់ក្នុងផលការងារជាអាជីវកម្មក្នុងលោក ទ្រង់ដោតក៏សំដែងប្រដៅពន្យល់ ដោយប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែកដើម្បីឲ្យជីវពិធីជាទីតាំងខ្លួនឲ្យមួនមាំក្នុងផ្លូវលោក ។ សត្វពួកខ្លះជាអ្នកជ្រះថ្លាចូលចិត្តក្នុងសីលធម៌ ក៏ទ្រង់សំដែងប្រដៅដោយសម្បរាយិកប្រយោជន៍ ឲ្យតាំងខ្លួនក្នុងសីលធម៌ ដើម្បីគាំទ្រជីវិតអនាគតរបស់ខ្លួនឲ្យមានដំណើររៀបរយទៅនិរកាយ ឬជាផ្លូវជំនួយជួយការតាំងខ្លួនក្នុងផ្លូវលោក

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឲ្យបានត្រឹមត្រូវតែផ្លូវនិព្វានដ៏ឋិតថេរបរលោកកាលផង ព្រោះមនុស្សដែល តាំងខ្លួននៅក្នុងផ្លូវលោកបាន បើមិនមានសីលធម៌ជួយទប់ទល់គាំទ្រផង ទេ ក៏តាំងនៅមិនខ្ជាប់ខ្ជួនមាំមួនឡើយ ។ សត្វក្នុងវដ្តៈជ្រះថ្លាពេញ ចិត្តក្នុងធម៌ ល្អិតល្អន់ជាន់ខ្ពស់ល្មមនឹងសង្គ្រោះដឹកនាំក្នុងរឿងចេញចាក អាករបាល ពីសេចក្តីចំពាក់ចំពប់នៃលោកក្នុងលោកវិស័យបាន ក៏ទ្រង់ ខ្ទានដោយបរមប្រយោជន៍ គឺប្រយោជន៍ខ្ពស់បំផុតដោយប្រដៅឲ្យទៅ ព្រះនិព្វាន ។ ការទូន្មានប្រៀនប្រដៅខាងក្រោយ ដើម្បីឲ្យបានលុះ ប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពស់នោះ គឺសំដែងឲ្យឃើញច្បាស់នូវអរិយសច្ច ៤ មាន ទុក្ខអរិយសច្ចជាដើម ។

ដើម្បីញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចាប់ចិត្តឲ្យស្និទ្ធចូលចំណូលចំណុះក្នុងពាក្យ ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់លើកយកអនុបុព្វិកថា មកសំដែងខាងមុខនៃសំដែងអរិយសច្ច ព្រោះបើលើកយកអរិយសច្ចឡើង សំដែងតែម្តងទៅ តាមដែលធ្លាប់សឹងហើយថា សេចក្តីរបស់អរិយសច្ច គឺ រឿងទុក្ខ និងរួចចាកទុក្ខ ; អ្នកស្តាប់ដែលមិនបានត្រៀមហេតុខាងដើម ក្នុង ការពិចារណាឲ្យឃើញថា ពិភពលោកជាទីស្មោកគ្រោក ជាទុក្ខគួរនឿយ ណាយជាមុនទេ ឬបានឮរឿងទុក្ខ ៗ ក្តៅ ៗ ឬរឿងដែលថាពិភពលោកជា ទីស្មោកគ្រោកគួរខ្ពើម គួរនឿយណាយ មិនមានអ្វីដែលល្អស្អាត គួរឲ្យ រីករាយសប្បាយសោះ" ដូច្នេះ ជាហេតុនាំឲ្យអន់អាក់ មិនសូវស្ញើត្រ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចិត្តគិតប្រុងស្តាប់ធម៌ប៉ុន្មានឡើយ ។ ហេតុនេះហើយបានជាព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់លើកយកអនុបុព្វិកថា មកទេសនាជាគ្រឿងលួងលោមផ្ទួមទឹកចិត្តរបស់សត្វជាមុន ទើបសំដែងអរិយសច្ចជាខាងក្រោយ ។

អនុបុព្វិកថាគឺអ្វី ?

អនុបុព្វិកថា ប្រែថា " ការពោលធម៌ជាលំដាប់លំដោយគ្នា " គឺ មានធម៌ជាលំដាប់ចាប់តាំងពីជាន់ទាបរៀងរហូតដល់ជាន់ខ្ពស់ ជាលំដាប់ជាប់តាំងពីទី ១ ដល់ទី ៥ និងជាលំដាប់គំ សំរាប់ឈានទៅរកការសំដែងអរិយសច្ច ។

អនុបុព្វិកថា ការពោលធម៌ជាលំដាប់ចាប់តាំងពីទី ១ ដល់ទី ៥ នោះគឺ:

១- ទានៈ ការឲ្យវត្ថុរបស់ខ្លួនដល់អ្នកដទៃ

២- សីលៈ ការរក្សាកាយវាចាឲ្យរាបសា

៣- សគ្គៈ ឋានសួគ៌

៤- កាមាទីនវៈ ទោសរបស់កាម

៥- នេក្ខម្មានិសំសៈ អានិសង្សនៃការបួស

មានសេចក្តីអធិប្បាយ បរិយាយ ដូចតទៅនេះ

១- ទាន. ការឲ្យ "វត្ថុដែលគួរឲ្យ" ដល់ "បុគ្គលដែលគួរឲ្យ",

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាសេចក្ដីសំដៅរបស់ពាក្យថា «ទាន» ក្នុងទីនេះ ។ «វត្ថុដែលគួរឲ្យ» នោះគឺរបស់ដែលអ្នកទទួលគាប់យកទៅប្រើជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនបានក្នុងផ្លូវដែលមិនខុស ដូចយ៉ាងសំពត់អាវសារៃស្យ ទីសំណាក់ឈ្នាក់អាស្រ័យ អាហារបរិភោគ ថ្នាំកែរោគជាដើម ។ បើឲ្យថ្នាំកែរោគ ដល់មនុស្សដែលត្រូវការអាហារ ឬឲ្យគ្រឿងសំលៀកបំពាក់ ដល់អ្នកដែលត្រូវការទីសំណាក់ឈ្នាក់អាស្រ័យ របស់នោះរមែងមិនជាប្រយោជន៍ ព្រោះខុសសេចក្ដីត្រូវការរបស់អ្នកទទួល ឬបើឲ្យវត្ថុជាកំឡាំងដល់ចោរជាមនុស្សប្រពោអាក្រក់ ក៏ទើងនាំរបស់ដែលបានទទួលទៅប្រើក្នុងផ្លូវខុស របស់នោះ ទើបមិនជាទានវត្ថុ គឺរបស់ដែលគួរឲ្យឡើយ ។

«បុគ្គលដែលគួរឲ្យនោះ» បែងចែកជាបីប្រភេទគឺមនុស្សកំសត់ទុគ៌តវិកលវិការ ជាមនុស្សដែលគួរឲ្យដោយអនុគ្រោះ១ មនុស្សដែលមានឋានៈស្មើគ្នានឹងយើងគួរឲ្យដោយឋានៈ សង្គ្រោះចំពោះគ្នានឹងគ្នា១ មនុស្សដែលមានឧបការៈលើយើង ដូចមាតាបិតាឬមនុស្សដែលមានគុណធម៌ខ្ពស់ ដូចភិក្ខុសាមណេរជាក្រុមសមណៈ គួរឲ្យដោយបូជាគុណ១ ។

ឲ្យដល់មនុស្សទុគ៌ត ជាការសំដែងសេចក្ដីមេត្តាករុណាអាសូរ, ឲ្យដល់មនុស្សដែលមានឋានៈស្មើនឹងយើង ជាការសំដែងសេចក្ដីមេត្រីភាពរាប់អានអើពើដល់គ្នានឹងគ្នា ជាការបងមិត្តទុកបានយ៉ាងល្អ, ឲ្យដល់អ្នកគួរបូជា ដូចមាតាបិតា ជាការសំដែងសេចក្ដី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កតញ្ញូកតវេទី ឬឲ្យដល់សមណៈ គឺជាការសំដែងសេចក្ដីគោរពក្នុង
សីលធម៌ ដោយឲ្យកំឡាំងដល់អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ លះសិទ្ធិទាំងអស់ក្នុងផ្លូវ
លោក ចេញបួសប្រព្រឹត្តខ្លួនក្នុងផ្លូវស្ងប់ ហើយខ្ទាន់ប្រៀនប្រដៅ
សត្វលោកឲ្យស្ងប់ផង ។

ម្យ៉ាងទៀត ការឲ្យទានដែលមានផលានិសង្សច្រើននោះ ត្រូវ
ប្រកបដោយអង្គបី គឺទានវត្ថុមិនអាក្រក់ជារបស់ដែលខ្លួនបរិភោគប្រើ
ប្រាស់ និងជាធម្មលទ្ធវត្ថុ ធម្មិកវត្ថុ គឺរបស់ដែលបានមកដោយធម៌ កើត
ឡើងដោយធម៌ ប្រកបដោយធម៌ មិនជារបស់បានមកដោយទុច្ចរិត ដោ-
បោកលួចប្លន់ឆក់ដណ្ដើម សំឡាប់សំឡេះអ្នកដទៃ ១; អ្នកឲ្យតាំងចិត្តឲ្យ
ពេញចិត្តឲ្យមែន ៗ ឲ្យដោយសទ្ធាជាញាណសម្បយុត្ត ឲ្យដោយមាន
ហេតុ ផល ព្រមដោយចេតនាទាំង ៣ កាល គឺបុព្វចេតនា មុញ្ចន-
ចេតនា អបរាបរចេតនា មុនឲ្យ កំពុងឲ្យ ឲ្យរួចហើយ ក៏មានចិត្តត្រេក
អរជ្រះថ្លា ១ ។

ការឲ្យដោយសទ្ធាជ្រះថ្លា មិនមែនឲ្យដោយគេសាកតែខាន ឬកញ្ចះ
កញ្ចាយ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ត្រាស់សរសើរថា “សទ្ធាយ ទានំ ទទតោ
ឯវំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ” “ទាយកឲ្យទានដោយសទ្ធាជ្រះថ្លា បុណ្យ
រមែងចំរើន”

អ្នកទទួលជាមនុស្សដែលគួរឲ្យយ៉ាងខ្ពស់ គឺជាអ្នកមានគុណធម៌

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាព្រះទក្ខិណេយ្យបុគ្គល មានព្រះអរិយបុគ្គលជាទីបំផុត ១; ឬឲ្យដល់អ្នកប្រព្រឹត្តិសុចរិត ដោយ កាយ វាចា ចិត្ត មានសីលធម៌យ៉ាងខាប់ក្ដី ទានដែលឲ្យដល់ពួកគណៈ មិនរើសមុខបដិគ្គាហកៈ ដូចសង្ឃទានជាដើមក្ដី ទាននោះទើបមានផលច្រើនបដិគ្គាហកៈអ្នកទទួលនោះ ទាយកអ្នកឲ្យ ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យវៃលកមើលជាមុន ព្រោះបដិគ្គាហកៈជាស្រែបុណ្យរបស់ទាយក ទាយកដូចកសិករអ្នកសាបព្រោះខណ្ឌពូជ បើដីស្រែមានដីជាតិល្អមានទឹកបរិបូណ៌ ពូជដែលសាបព្រោះក៏ដុះឡើងល្អដែរយ៉ាងណាមិញ? បដិគ្គាហកៈក៏យ៉ាងនោះ ត្រូវជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសីលធម៌ បំណងប្រយោជន៍ដល់ពពួកសត្វមានរាគៈ ទោសៈ មោហៈ អស់ហើយ ឬក៏ពុងប្រតិបត្តិដើម្បីលះកាត់កំចាត់ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ រហូតដល់កល្យាណបុថុជ្ជន អ្នកធ្ងន់ក្នុងសីលធម៌ ប្រព្រឹត្តល្អដោយកាយវាចាចិត្ត ទើបចាត់ថាជាស្រែដីល្អបាន ទានដែលបុគ្គលរើសឲ្យដូចនេះរមែងមានផលច្រើន សមដូចពុទ្ធភាសិតថា:

វិចេយ្យ ទានំ ទាតព្វំ យត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលំ

«ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយក្នុងបុញ្ញក្ខេត្តណា រមែងមានផលច្រើន គប្បីពិនិត្យឲ្យក្នុងបុញ្ញក្ខេត្តនោះ» ។

យេ ទក្ខិណេយ្យា ឥធ ជីវលោកេ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពេសុ ទិន្នានិ មហប្ផលានិ
ពីជានិ វុត្តានិ យថា សុខេត្តេ

«ព្រោះទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយដល់ព្រះទក្ខិណេយ្យបុគ្គល ដែលមាននៅក្នុងជីវលោកនេះ រមែងជាទានមានផលច្រើន ដូចពូជដែលគេសាបព្រោះក្នុងស្រែដែលមានដីជាតិល្អផុតឯង» ។

ព្រោះថាទាន: ការឲ្យក៏គឺការបែងចែករំលែកសេចក្ដីសុខរបស់ខ្លួនដាក់អ្នកដទៃ ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិប្រពៃ ឲ្យដោយមិនបៀតបៀនខ្លួននិងអ្នកដទៃ ជាអរិយសប្បុរិសប្រវេណីពីមុនមក ។ តាមពិតទាននេះ ពុទ្ធបរិស័ទមិនគួរប្រហែស មានតិចឲ្យតិចមានច្រើនឲ្យច្រើន តាមសមគួរដល់កំឡាំងដែលល្មមធ្វើបាន សូម្បីក្នុងបុគ្គលជាន់ទាប ដូចយ៉ាងស្រីកំសត់កំព្រា យាចក វណិព្វកៈ អ្នកស្មមស្មូមទាន ជាអ្នកអត់ឃ្លានគ្មានទីពឹងពំនាក់អាស្រ័យ រហូតដល់សាធុជនជាន់ខ្ពស់ ដែលបរិបូណ៌ដោយសីលធម៌ ។

ទានដែលបុគ្គលបានឲ្យហើយទាំងនោះ រមែងមិនអត់ផល ទីដ៏ជាអនុគាមិធន ដិតជាប់តាមខ្លួនទៅក្នុងបរលោកខាងមុខ នាំមកនូវសុខចំរើន កើនប្រយោជន៍ទាំងកិត្តិគុណ កិត្តិសព្ទ កិត្តិយស កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពោះសំឡេងក្រអូបឈ្ងុយឈ្ងប់គ្រប់ដំបន់ សម្បូណ៌ពោរពេញដោយសម្បត្តិ ព្រះសុគតត្រាស់សរសើរទុកថា

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

«មនាបទាយី លភតេ មនាបំ អគ្គស្ស ទាតា លភតេ បុនគ្គំ វរស្ស ទាតា វរលាភី ច ហោតិ សេដ្ឋន្ទទោ សេដ្ឋមុបេតិ ឋានំ អគ្គទាយី វរទាយី សេដ្ឋទាយី ច យោ នរោ ទីឃាយុ យសវា ហោតិ យត្ថ យត្ថូបបជ្ជតិ ។

"អ្នកឲ្យរបស់ដែលគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ដែលគាប់ចិត្ត, អ្នកឲ្យនូវវត្ថុដ៏លើសលប់ រមែងបាននូវវត្ថុដ៏លើសលប់, អ្នកឲ្យរបស់ល្អស្អាត រមែងបានរបស់ល្អស្អាត, អ្នកឲ្យទីឋានដ៏ប្រសើរ រមែងចូលទៅដល់ទីឋានដ៏ប្រសើរ, នរជនប្រុសស្រីឯណា ឲ្យរបស់ដែលលើស ឲ្យរបស់ដែលល្អ និងទីឋានដ៏ប្រសើរ; នរជនប្រុសស្រីនោះកើតក្នុងទីណា ៗ រមែងជាអ្នកមានអាយុយឺនយូរ មានយសស័ក្តិក្នុងទីនោះៗមិនខានឡើយ" ។

អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលា គន្ធំ វិលេបនំ
សេយ្យាវសថំ បទីបេយ្យំ ទានវត្ថូ ឥមេ ទស

បាយ ទឹក សំពត់ យានកម្រងផ្កា មាលាគន្ធគ្រឿងលាបផ្សេង ៗ
ទីដេកទីដាក់ គឺទីកន្ទេល ប្រទីបភ្លឺចែងចង្កៀងនានា ។
ទាំង ១០ យ៉ាងនេះជាវត្ថុទាន អ្នកមានធនធាននឹងមានសទ្ធា
នឹងបានសុខសាន្តសព្វវេលា អញ្ជើញម្ចាស់ម្ចាប់ប្តូរកុំខាន ។

អន្នទោ ពលទោ ហោតិ វត្ថទោ ហោតិ វណ្ណទោ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

យានទោ សុខទោ ហោតិ ទីបទោ ហោតិ ចក្ខុទោ
យោ ច សព្វទទោ ហោតិ យោ ទទាតិ ឧបស្សយំ
អមតន្ទទោ ច សោ ហោតិ យោ ធម្ម មនុសាសតិ

អ្នកឲ្យបាយ ឈ្មោះថាបានឲ្យកំឡាំង
ឲ្យសំពត់ប៉ិងបាំង ឈ្មោះថាឲ្យពណ៌កាយ
ឲ្យយានជំនិះ ឈ្មោះថាឲ្យសុខសប្បាយ
ឲ្យប្រទីបភ្លឺស្វាយ ហៅថាឲ្យចក្ខុ ។
អ្នកណាឲ្យទីដាក់សំណាក់ពាក់អាស្រ័យ
ឈ្មោះថាឲ្យបច្ច័យទាំងគ្រប់ប្រការ
អ្នកណាប្រៀនបង្រៀនប្រដៅធម៌ភាសិ
អ្នកនោះឈ្មោះថាឲ្យនិព្វានឋានប្រសើរ ៕ ។

កាលអធិប្បាយដល់ការឲ្យ រហូតដល់វត្ថុទាំងបុគ្គលដែលត្រូវឲ្យដូចនេះ នាំឲ្យឃើញថា បានជាគ្រឿងសំដៅនៃសេចក្ដីមេត្តាករុណា សេចក្ដីមេត្រីភាពរាប់អាន, សេចក្ដីកតញ្ញូកតវេទី និងសេចក្ដីគោរពក្នុងគុណធម៌ របស់មនុស្សដែលត្រូវពឹងពាក់ពុំនាក់អាស្រ័យគ្នានិងគ្នា ធ្វើឲ្យមនុស្សដឹងថា ខ្លួនមិនមែនរស់នៅពោលនៅគោលតែឯកឯងក្នុងលោក ដូច្នេះព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទើបត្រាស់ពាក់ពានទុកជាធម៌ទានដើម ល្អន់ណោម

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជួមចិត្តសត្វ ឲ្យលះបោលគំនិត ដែលគិតតែប្រយោជន៍ជន់ចុះតែខ្លួនមួយៗ ឲ្យចេះជួយអនុគ្រោះសង្គ្រោះចំពោះគ្នានឹងគ្នា ។

តែថា ការចែកទានផ្សាយឲ្យអំណោយវត្ថុនេះនោះ ជាការអនុគ្រោះសង្គ្រោះគ្នានឹងគ្នានោះ នៅមិនទាន់អាចញុំាងមនុស្សឲ្យរស់សេចក្តីអាក្រក់ទៅបានឡើយ ព្រោះជនខ្លះ សំឡាប់កាប់សំឡេះ អាយុជីវិតគេ ឬលួចប្លន់ឆក់ប្លោកគេ យកមកធ្វើទានក៏មាន ។ ហេតុនេះ ទើបត្រូវមានធម៌ជាទីប្រតិបត្តិបន្ទាប់ជាប់បន្តដំណរ អំពីទានមកទៀត គឺ "សីល" សំរាប់ការពារសេចក្តីអាក្រក់ផ្សេងៗ ដែលមនុស្សអ្នកធ្លាក់ចុះនៅនៅក្រោមអំណាច នៃលោភៈ ទោសៈ មោហៈ គប្បីធ្វើតាមផ្លូវកាយវាចា ដែលនឹងទេសនាតទៅនេះ ។

២-សីលៈ

លោកគ្រូព្រះពុទ្ធឃោសាចារ្យ អ្នកប្រាជ្ញជាតិជម្ពូទ្វីបអ្នករចនាគម្ពីរភាសាមគធៈ ប៉ែកពុទ្ធសាសនាជាច្រើន បានសរសេរទុកក្នុងសៀវភៅបករណវិសេសៈ វិសុទ្ធិមគ្គថា "ឈ្មោះថាសីល ព្រោះអត្ថថាយ៉ាងណា?" ព្រោះអត្ថថា "បក្រតិ" ។ ពាក្យថា បក្រតិ មានសេចក្តីអធិប្បាយថា ការរក្សាកាយវាចាឲ្យសុភាពរាបសារ មានរបៀបរៀបរយបប៉ុចខប់ប្បទម ស្រគត់ស្រគំសំណាំសំនួន មិនរំភូល មិនផ្លេះផ្លើម មិនក្រឡេបក្រឡឹម មិនក្រអេងក្រអោងក្រអឺតមិនឡើត ប្រឡះប្រឡោះប៉ោះប្រឡូចខាយ ធ្វើតាម

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ប្រក្រតីនៃខ្លួនយ៉ាងណា ក៏នៅជាយ៉ាងនោះ មិនសស្ទើតសស្ទាក់ ដោយអំណាចជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀមស្ងាត់ ១ ។ ដោយអត្ថថា «ទ្រទ្រង់ទុក» អធិប្បាយថា បើបុគ្គលរក្សាកាយ វាចា ឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមសីលបរិយា ហើយ គាប់ធ្វើនូវកុសលដទៃៗ ដូចចំរើនកម្មដ្ឋានជាដើមបានដោយងាយ១ ។ អ្នកប្រាជ្ញអ្នកដឹងលក្ខណៈនៃសព្ទឧញ្ញាតិអត្ថនៃពីរនេះប៉ុណ្ណោះ ។

យ៉ាងណាក៏ដោយ តាមដែលយើងបានដឹងហើយ សីលក៏គឺការរក្សាកាយ វាចា ឲ្យជាប្រក្រតី វៀរបាយអ្នកការវៀរចាកសេចក្តីអាក្រក់ផ្សេងៗ ដែលមនុស្សតែងធ្វើតាមផ្លូវកាយនិងវាចា ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់បញ្ញត្តថា ការកេណ្ឌប្រមូលដឹកនាំឲ្យមនុស្សទាំងអស់ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អដល់គ្នា ស្មើៗ ដូចគ្នាទាំងអស់មិនបាន ទើបទ្រង់ខ្ញានទុក តាំងជាន់ទាប ជាន់កណ្តាល ជាន់ខ្ពស់ ។ ដោយហេតុនេះ បើជាគ្រហស្ថ ក៏ប្រាប់ឲ្យរក្សាសីល៥ខ្លះ សីល៨ខ្លះ បើជាសាមណេរ ក៏ឲ្យរក្សាសីល១០ ជាភិក្ខុក៏ឲ្យរក្សាសីលសិក្ខាបទ ២២៧ ។

សីលដទៃៗ សូមលើកទុក មកពិចារណាមើលតែត្រឹមសីល៥ ដែលហៅថា និច្ចសីល គឺសីលដែលគួររក្សាជានិច្ច ក៏នឹងឃើញបានថា តាំងពីខទី១ដល់ទី៥ ដែលខ្ញុំនឹងរៀនប្រាប់ឲ្យវៀរចាកការបៀតបៀន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សំឡាប់ជីវិតសត្វ លួចប្លន់ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ ប្រព្រឹត្តខុសកន្លងច្បាប់ កាមប្បវេណីនឹងកូនប្រពន្ធអ្នកដទៃ ពោលពាក្យកុហកកួតករ រួមទាំង៤យ៉ាងនេះ ជាចំណែកជម្រុញ ឲ្យវៀរចាកការធ្វើជាអំពើប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀន សត្វដទៃមនុស្សដទៃ ជាការប្រៀនប្រដៅឲ្យឃើញចិត្តនៃគ្នានឹងគ្នា ដោយលើកខ្លួនឡើងប្រៀបធៀបថា

«យើងត្រូវការចង់បានសេចក្ដីសុខកាយសប្បាយចិត្ត ឥតចង់ឲ្យនរណាមកបៀតបៀនសំឡាប់ជីវិតយើង មិនចង់ឲ្យនរណាមកលួចប្លន់ទ្រព្យសម្បត្តិយើង មិនចង់ឲ្យនរណា ប្រព្រឹត្តកន្លងកាមលោភិយ នឹងស្រីជាគូប្រពន្ធយើង នឹងមិនចង់ឲ្យនរណានិយាយកួតកកុហកយើង យ៉ាងណា សូម្បីមនុស្សសត្វដទៃចិត្តនិងគិតបំណង ដូចជាយើងដែរ» កាលបើដូច្នេះ មិនគួរបៀតបៀនគ្នានឹងគ្នាឡើយ ។

សព្វេ តសន្តិ ទណ្ឌស្ស សព្វេ ភាយន្តិ មច្ចុនោ
អត្តានំ ឧបមំ កត្វា ន ហនេយ្យ ន ឃាតយេ

“សព្វសត្វទៅនៅក្នុងលោកនេះ សុទ្ធតែតក់ស្លុតនឹងអាជ្ញា
សុទ្ធតែខ្លាចស្លាប់គ្រប់ៗរូប សុទ្ធតែប្រាថ្នារស់នៅគ្រប់គ្នា ;
ព្រោះជីវិតជាទីស្រឡាញ់ស្និទ្ធ ឥតចង់ឲ្យនរណាមកផ្ដន្ទា
គួរធ្វើខ្លួនឲ្យជាឧបមា កុំប្រហារគេកុំប្រើគេធ្វើ”

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចំណែកសីលទី៥នោះ ប្រៀនប្រដៅឲ្យវៀរចាកការផឹកស្រាមេរ័យ និងទឹកស្រវឹងផ្សេងៗ ដែលជាការបៀតបៀនខ្លួនឯង ។ សីលនេះ ជាទីចំនាស់ចាស់ចិត្តដល់អ្នកប្រមឹកផឹកស៊ីទាំងឡាយពេកណាស់ ; ជនពួកខ្លះ ដល់វេលាទទួលសីល ព្រមទទួលតែ៤ ខទាំងអស់ លុះដល់ខទី៥ ត្រឡប់អន្ទឹយប្រណយព្រៃ ដើយប្រើយស្ងៀមទៅក៏មាន ; យ៉ាងណាក៏ដោយការផឹកស្រាជាការប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីផុតកំដៅបៀតបៀនខ្លួនឯងដោយពិត ... តាំងតែពីធ្វើឲ្យវិនាសហិនហោហិនហោចហិន-ហាយរូបកាយ ខូចទ្រព្យសម្បត្តិ ជាដើមហេតុឲ្យធ្វើអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗ ដែលមនុស្សធម្មតាមិនគួរធ្វើ ; មនុស្សដែលមានប្រាក់ចាយមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះហេតុប្រើទៅក្នុងផ្លូវផឹកស្រាក៏មានមិនតិច មនុស្សដែលធ្វើខុសច្បាប់អាជ្ញាអាណាចក្រ ព្រោះមិនស្ទើរស្រាក៏មានជាច្រើនដោយរឿងស្រានេះ បុគ្គលអាចលក់ម៉ែលក់ឪបានទាំងអស់ ព្រោះក្នុងវេលានោះ សេចក្ដីដឹងខុសត្រូវទាំងឡាយ បានធ្លាក់ទៅក្រោមអំណាចរបស់ស្រាអស់ហើយ ខ្លះធ្លាប់ជាមនុស្សទន់ខ្លួន ក្រិបក្រូវ និយាយតិច លុះស្រាចូលដល់កាលណា ក៏ក្លាយទៅជាមនុស្សរហេហា និយាយពាសវាល ផ្ដេសផ្ដាស រាលដាលមិនបានការ ប្រហែលគ្នានឹងមនុស្សឆ្កួត សមនឹងពាក្យថា «ស្រានិយាយមិនមែនមនុស្សនិយាយ ស្រាធ្វើមិនមែនមនុស្សធ្វើ»

ហេតុនេះ ការវៀរចាកស្រា ក៏គឺការបំបាត់ដើមហេតុ នៃ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សេចក្តីអាក្រក់ផ្សេងយ៉ាង ។ មនុស្សខ្លះអាងថា ផឹកល្មមតែប្រមាណ មិនជាអ្វីទេ តែបើសង្កេតមើលឲ្យល្អហើយ នឹងឃើញបានថា មនុស្សទាំងអស់ ផ្តើមផឹកស្រាតែតិចៗ ឬផឹកប្រមាណជាមុនទាំងអស់ លុះយូរៗមក សេចក្តីផឹកប្រមាណក៏ភ្លេចភ្លាំងអស់ទៅ ប៉ុន្មានៗ ក៏មិនល្មម ប៉ុន្មានៗ ពែង ក៏មិនចេះឆ្អែត ប៉ុន្មានៗ កែវ ក៏មិនចេះគ្រាន់ទេ ក៏គឺការច្រើនមកអំពីតិច ការធ្លាប់មកអំពីហាត់ ។

«ល្បួចគេធ្លាប់ដៃ ដេកថ្ងៃធ្លាប់ភ្នែក
ផឹកស្រាធ្លាប់ស្រែក ជជែកធ្លាប់មាត់» ។

ទោសនៃការផឹកស្រា មានច្រើនប្រការ ខ្ញុំនឹងនិពន្ធ ជាពាក្យកាព្យដូចតទៅនេះ ៖

អ្នកប្រមឹក ផឹកស្រា នឹងមេរ៉ាយ
តែងហិនហោច ខូចហិនហៃ ទ្រព្យសម្បត្តិ
លក់ប៉ុន្មាន រលីងខ្ចាយ រលាយខ្លាក់
វិនាសបង់ វិនាសបាត់ ឥតសេសសល់ ។
អ្នកប្រមឹក តែងប្រមូល ចូលចិត្តឈ្លោះ
ពោលគំរោះ ពាក្យគំរក់ លាមកខ្វល់
ជេរបញ្ឆោះ ឈ្លោះបង្ក្រោះ កោលាហល
កើតក្តីក្តៅ នាំបង្កក្តល់ ដល់រដ្ឋបាល ។

អ្នកប្រមឹក	ទឹកស្អុក	ក្ដាប់ចំណេក
បណ្ដាលកេត	បណ្ដុះរូប	ឲ្យពិការ
ឲ្យក្ដៅហួស	ឲ្យស្រែសហាល់	រូបសម្ភារ
ឲ្យងងឹត	ខូចវិការ	ណាញ្ញណា ៗ
អ្នកប្រមឹក	កែងស្អុយខូច	ហោចស្ដើរល្ហក
ក្លាយស្អុះ	ចាំជាមនុស្ស	ទ្រុសស្រក្ដារខាត
ដើរស្ដុសស្ដាស	ពាសទិសទី	ជួបតិរច្នា
អ្នកគេកប្រាណ	បែកក្រោកប្រាជ្ញ	ឥតខ្លាចអ្វី ៗ
ឥតរៀនខ្លាស	ឥតបិទបាំង	បទស្លូបិទ
ជាមនុស្សផឹក	ជាមនុស្សស្រុក	ជោគកាស័
ស្រើបពាញ្ញា	ឲ្យអាខចុះ	ឲ្យត្រះខ្វី
ស្ដើក្នាក់	ឲ្យវិន្ទុខ	ក័ន្ទរវង្វីន ៗ
ការប្រមឹក	ជាប្រមុខ	ឆ្កួតលីលា
ស្ដើបូកពារ	ឲ្យះបាកបាយ	ភាពអ្នកលេង
ដើរដ្រែក	បមកស្រែះ	វ័បូកប្រែន
កែប្រាក់ជិន	ដើរផ្លូវមួយ	ពោលគ្រែគះ
រេកលសំឡូក	អ្នកសំណាប	កៀងកាចគោន
ប្អូនក្រអាន	គោនក្រអឹក	ប្រឡោះច្ងោះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដើរធ្លាក់ថ្លុក ផ្នូកបឹង ក្រពាំងជ្រោះ
ពោលឡេះឡោះ ស្រែកឡូឡា ឡូឡូនឡាន ។
អើបញ្ចោះ ឈ្មោះបញ្ចោរ កូនប្រពន្ធ
ជេរបន្ទុន ពោលបន្ទាប់ ស៊ីពុកក្អេនក្អាន
ក៏យពានឆ្នាំង ប៉ុនប៉ាំងវែក ក្រឡថាំង
ចាក់រ៉ូនរ៉ាន ញូរ៉ូសកឹស ពាសពេញស្រុក ។
ក្អួកបន្ទោរ ជុំបន្ទាប ក្អិនអសោច
ដូចជាខ្មោច ហូរគម្រន់ សែនអផ្សុក
ជួនដេកដួល ដោយផងវៃព្រ ស្មុកម៉ុក
ជួនគក្រុក ដើរទទ្រើក ញាប់ញ័រកាយ ។
កាសដៃជើង ឡើងជំនោរ ជោរចំណាប់
ក្អួកចាក់កាប់ អាងតែស្លាប់ អកសោកស្តាយ
ឃប់ស្គាល់កូន ទៅប្រពន្ធ ឪពុកម្តាយ
ហានបើលងាយ ក៏យដេរពោក អ្នកមានគុណ ។
ប្រឡុំចុ ជាជាពួក មាក់កភៀនផឹក
ឃើញមុខម៉ែ បែរជាទឹក ជាប្រពន្ធ
ក្រចំមិនគួរ ជាជាគួរ បាបជាបុណ្យ
ទោសជាគុណ បុណ្យជាបាប សាបជាប្រៃ ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ការប្រមឹក នាំប្រមាទ ខាតកុសល
នាំអំពល់ ដល់អំពើ ប្រសើរក្រៃ
នាំបានទុក្ខ ពុករម្មេញ ពេញដួងថៃ
នាំចង្រៃ នាំបង្អើស ប្រាសប្រាក់គ្នា ។
នាំថោកទាប ត្រកូលញាតិ ជាតិផៅពង្ស
នាំឲ្យល្ងើ ភ្លើឲ្យល្ងង់ គ្មានពាណ
នាំគេខ្ពើម ល្មើមល្មូមស្អប់ គេនិន្ទា
នាំវេក ចងពៀរគ្នា ផារអ្ទុន ។
នាំពាក់គាប់ នាំជាប់គុក នរកគោក
នាំឲ្យសោក រីសោកសៅ យំសង្រែន
នាំអន់អប្ប ឃ៉ាប់គេក្ដីឈ្នះ យូរអង្វែង
នាំឲ្យក្មេង វង្វេងភាគក្រែង វង្វេងគោរព ។
ការប្រមឹក ជាប្រមុខ ទុក្ខបច្ចុប្បន្ន
ឃើញស្រួសរាទ ពន់ហទ់ណាស់ ស្ងួតកែកប់
ឯបរលោក ដោកទៅកាន់ ទុគ្គតិភព
គ្លូកុំងប់ ជាប់សុក ណាខ្ញុំអើយ !!!

រួមសេចក្ដី : សីលនោះ គឺគិតប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនបៀតបៀន អ្នកដទៃនិងខ្លួនឯង ធ្វើឲ្យមនុស្សមានកាយវាចា សុភាព រាបសាល្អ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

វិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត
LIBRARY
BUDDHIST INSTITUTE

ព្រោះឆ្ងាយចាកសេចក្តីអាក្រក់ ធ្វើឲ្យពិភពលោក ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់រៀបរយឲ្យដឹងឲ្យឃើញចិត្តនៃគ្នានឹងគ្នា ធ្វើឲ្យ[illegible]របស់សត្វលោកអន់ថយកំឡាំងចុះ លោកទើបចាត់ទុកជាធម៌ លំដាប់ទី ២ ដំណារអំពីទាន ។

មានពាក្យពោលសរសើរថា « ពន្លឺព្រះចន្ទ ក៏មិនត្រជាក់ស្មើនឹងសីល ព្រោះពន្លឺព្រះចន្ទត្រជាក់បានត្រឹមតែភ្នែកប៉ុណ្ណោះ ចំណែកសីលទើបត្រជាក់ត្រជុំស្ងប់ចូលដល់បេះដូង ។ ស្ទឹងធំៗ ប៉ុន្មានក៏ដោយ ដែលជាតិសាសន៍ខ្លះ ជឿកាន់ភាវនាថា អាចលាងបាបបាន ទុកជាងូតមួយថ្ងៃ ៣ ដងឬ ងូតកល់ល្ងាចក៏ដោយ ក៏លាងបានតែមន្ទិលខាងក្រៅប៉ុណ្ណោះ ចំណែកសីលវិញ ទើបអាចលាងមន្ទិលខាងក្នុង គឺសេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់បានតិចៗ ធ្វើកាយវាចាឲ្យរៀបរយ ព្រោះដូច្នោះ ស្ទឹងគឺសីលទើបប្រសើរជាងស្ទឹងទាំងពួង ។

ពុទ្ធភាសិតថា

អប្បមត្តោ អយំ គន្ធោ យាយំ តគរចន្ទនំ
យោ ច សីលវតំ គន្ធោ វាតិ ទេវេសុ ឧត្តមោ

« ក្លិនតែខ្លឹមចន្ទន៍នឹងក្រឹស្នា ក្លិននេះធម្មតាមិនប្រមាណ
ចំណែកប៉ែកក្លិនតែអ្នកមាន សីលគលព្រណាផងទាំងឡាយ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នោះទើបក្រអូបក្រអែបឈ្ងប់ ឈ្ងុយឆ្ងាញ់ខ្ពស់លប់ក្លិនផ្កាយ
ទៅក្នុងទេពតាមនុស្សទាំងឡាយ សុះសាយភាយសព្វគ្រប់ទិសទី;

យោ ច វស្សសតំ ជីវេ ទុស្សីលោ អសមាហិតោ
ឯកាហំ ជីវិតំ សេយ្យោ សីលវន្តស្ស ឈាយិនោ

" សេចក្តីរស់នៅត្រឹមតែមួយថ្ងៃ នៃអ្នកមានសីលនិងឈានឧត្តម
ក៏ប្រសើរជាងរស់នៅរយឆ្នាំ នៃអ្នកសាញ៉ាំគ្មានសីលចរិយា ;

អ្នកឲ្យទានរក្សាសីល រមែងបានទទួលតែសេចក្តីសុខ នោះនឹងទៅក្នុងទីណា ក៏ពេញទៅដោយមិត្តសំឡាញ់ ដែលមានចិត្តមេត្រីភាព គោរពកោតខ្លាចស្តាប់បង្គាប់ចូលទៅក្នុងសមាគមណា ៗ រមែងជាអ្នកក្លៀវក្លាអង់អាចឥតខ្លាចអ្វី រមែងបានសេចក្តីសុខកាយសប្បាយចិត្ត ពិតប្រាកដជាក់ស្តែង លុះទម្លាយរាងកាយទៅកាន់បរលោកនាយ នឹងបានរីករាយសប្បាយ សម្បូណ៌សម្បើមឆ្អែតដោយសម្បត្តិ ក្នុងឋានសួគ៌ទៀត ។ អ្នកដែលបានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ក៏ព្រោះធ្វើបុណ្យគឺទានសីលជាហេតុ ឋានសួគ៌ជាផលរបស់បុគ្គលដែលធ្វើទានសីលនោះឯង ដូចសំដែងថ្លែងសេចក្តីតទៅនេះ

៣. សគ្គៈ

ពាក្យមគធៈថា « សគ្គៈ » ពាក្យសំស្រ្កឹត « ស្វគ៌ » ខ្មែរយើងតែងហៅថា « ឋានសួគ៌ » តាមសេចក្តីជឿរបស់មនុស្សខ្លះទៅ ជាឋានសួគ៌

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជាទីពេញដោយសេចក្ដីសុខ មានទេវបុត្រទេពធីតា ប្រចាំនៅក្នុងវិមានរបស់ខ្លួនៗ និងគ្រឿងការអ្វីក៏សំរេចបាន សមដូចចិត្តប្រាថ្នា ពេញឆ្អែតទៅដោយទិព្វសម្បត្តិ បរិបូណ៌ទៅដោយកាមគុណ៥ គឺរូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្ស ជាទីរីករាយសប្បាយចិត្ត ។ ទាំងនេះ ដោយគ្រប់សាសនា បរិពណ៌នាដល់ឋានសួគ៌ទុកដូចគ្នា ដ្បិតតែសាសនាខ្លះក៏លើកយកសាស្ដាចារ្យ ឬ ទេវតារបស់ខ្លួនជាធំ ជាប្រធានរបស់ឋានសួគ៌នោះ ។ ចំណែកព្រះពុទ្ធសាសនា មិនបានប្រដៅអស់ផុតត្រឹមឋានសួគ៌ប៉ុណ្ណោះទេ នៅប្រដៅឲ្យមនុស្សមានធម៌របស់ទេវតា របស់ព្រហ្ម និងអប់រំបំពេញខ្លួន ដើម្បីជាអ្នកថ្លាថ្លៃក្រៃលែង ប្រសើរលើសទេវតានិងព្រហ្ម ដោយគុណធម៌ខ្ពស់ឡើងទៅក៏មាន គឺយកឋានសួគ៌មកធៀបឲ្យឃើញ ថានៅក្នុងមនុស្សលោកនេះ ក៏មានទេវតា មានព្រហ្មដែរ ដោយលើកសេចក្ដីប្រព្រឹត្តឡើង ចាប់ចែកញែកមនុស្សឲ្យផ្សេងៗគ្នា ដូចមនុស្សនរក មនុស្សតិរច្ឆាន មនុស្សមនុស្ស មនុស្សទេវតា មនុស្សព្រហ្ម មនុស្សអរិយៈ នេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញងាយៗថា មនុស្សយើង អាចឡើងឋានសួគ៌ ឬធ្លាក់នរកទាំងរស់ដោយសេចក្ដីប្រព្រឹត្តនេះឯង ។

មនុស្សដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តសុចរិតធម៌ សន្សំកសាងធ្វើអំពើល្អ រមែងបានទទួលសេចក្ដីសុខឆ្អែតចិត្ត តាំងតែពីមានជីវិតរស់នៅ និងហៅថាឡើងឋានសួគ៌ទាំងរស់ក៏បាន ។ មានផ្ទះសន្និដ្ឋាន រៀបសុគត់ ខុតតិ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ជៀបនរក ឋានសួគ៌ បានមួយថ្ងៃ ៗ រឿងឋានសួគ៌ពិតៗនោះ លោកថាអ្នកធ្វើចិត្តឲ្យជា សមាធិ រហូតបានទិព្វចក្ខុ ទើបអាចឃើញបាន ព្រោះជាឋានដែលមានខន្ធធាតុ កាយគន្ធៈផ្សេងគ្នាពីមនុស្ស ទើបមិនជាវិស័យរបស់មនុស្ស គប្បីឃើញបានឡើយ តែបើនិយាយឲ្យស្តាប់ងាយ ត្រូវលើកហេតុផលដែលប្រាកដដល់ខ្លួនមកនិយាយគ្នា ។

បណ្ឌិតចិត្តសាស្ត្រម្នាក់ សន្និដ្ឋាន រឿងមនុស្សស្លាប់ហើយកើតទៀត ដោយលើកហេតុផលយ៉ាងនេះ ជាដើមថា «ការដែលក្មេងចេះធ្ងៅចេះខឹងសំដែងសេចក្តីពេញចិត្តនិងមិនពេញចិត្ត ដោយការសើចយំ ដោយមិនបាច់នរណាបង្រៀនប្រដៅ ដូចនេះបញ្ជាក់ថា ក្មេងនោះធ្លាប់ធ្វើដូច្នោះមក ហើយអំពីជាតិមុន ; ការដែលមនុស្សមិនធ្លាប់ស្គាល់គ្នា អំពីវេលាមុនលុះឃើញគ្នាភ្លាម ក៏ស្រាប់តែចាប់ចិត្តចូលចិត្តស្រឡាញ់ឬស្អប់ខ្ពើម នេះសំដែងឲ្យឃើញថា មនុស្សនោះៗ ធ្លាប់ជាមិត្តឬជាសត្រូវនឹងគ្នា មកអំពីជាតិមុន ; ក្មេងអ្នករៀនក្នុងថ្នាក់មួយ ៗ មានសេចក្តីគន់អាចឬពេញចិត្តក្នុងវិជ្ជាផ្សេង ៗ គ្នា នេះសំដែងឲ្យឃើញថា ក្មេងនោះ ៗ ធ្លាប់ចូលចិត្តឬស្ទាត់ជំនាញចំណាន ក្នុងវិជ្ជានោះ ៗ មកហើយអំពីជាតិមុន មិនមែនដូចគ្នា ។

មានរឿងមួយ ដែលនានាប្រទេស បានបោះពុម្ពផ្សាយ ក៏អធិប្បាយដំណាលអំពីក្មេងស្រីម្នាក់ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា កាលពី

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពាក់វឡុនាការល្មមចាំសេចក្តីបាន ក៏រលឹកជាតិឃើញថា ខ្លួនធ្លាប់កើតជា ភរិយារបស់បុរសម្នាក់ នៅក្នុងដំបន់មួយ ៗ ក្មេងនោះចាំបានថា ខ្លួនមានកូនប្រុសស្រីចុំណោះប៉ុណ្ណោះនិងមានឈ្មោះ យ៉ាងនេះៗ ផង ។

ញាតិជាតិ របស់ក្មេងស្រីនោះ ចង់ពិសោធការសេចក្តីពិត ឲ្យដឹងជាមែនឬមិនមែន ; ទើបនាំកុមារីនោះ ទៅកាន់ស្រុកជាតិមុន ឡើងរថភ្លើងនៅឋានីយ៍ណា ក៏ឲ្យក្មេងស្រីនោះនាំទៅ ហើយត្រូវឈប់នៅត្រង់ឋានីយ៍ណា ក៏ឲ្យក្មេងស្រីនោះប្រាប់ ចុះពីរថភ្លើងទៅ និងកាលឡើងរថយន្ត ទៅចុះត្រង់ស្រុកដើម នៅត្រង់ណោះត្រង់ណោះ ក៏ឲ្យក្មេងស្រីនោះជាអ្នកនាំទាំងអស់ ក្មេងស្រីនោះ បាននាំដំណើរទាល់តែដល់ស្រុកជាតិមុន ទើបសាកសួរទៅក៏បានដឹងថា មានប្រុសម្នាក់ឈ្មោះនោះៗ ធ្លាប់មានភរិយាស្លាប់ទៅពិតៗ ពិនិត្យសាកសួរសព្វគ្រប់ ក៏ត្រូវតាមសំដីក្មេងស្រីនោះនិយាយទាំងអស់; ទាំងនេះជាហេតុផលក្នុងរឿងមនុស្សស្លាប់ហើយកើតទៀត ។ ដែលល្មមចូលចិត្តបានដោយងាយ ។

ពាក្យថា «គតិ» ប្រែថា "ដំណើរដើរទៅផ្លូវទៅ" សុគតិ គឺដំណើរផ្លូវទៅល្អ, ទុគ្គតិ គឺដំណើរទៅមិនល្អ កាលចុតិចិត្តរ មនុស្សសត្វស្លាប់ហើយត្រូវកើតទៀត ការដែលកើតនោះ ទើបឈ្មោះថា ជាគតិរបស់មនុស្ស បើទៅកើតជាសត្វតិរច្ឆាន នរក ប្រេត អសុរ- កាយក្តី កើតក្នុងអបាយ: ដែលលំបាកយ៉ាកយ៉ាប់អពមង្គល ទុក្ខលំបាក

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ពាបរថាកក្តិ មានអវយវៈខ្ទក់ខ្ទេក ខ្វាក់ខ្វិន ថ្លង់ គ ធមតាក់ ប៉ីឡឺ ប៉ីឡើ ស្មេស្មី ល្វេល្វើ គំពីគំពួ គំពក គំពុក ក្រពិក ក្រប៉ូវ ក្រញ៉ូវ ក្រញ៉ាំង ក្រញ៉េស ពាបក្រញ៉ុញ មុខរ៉ុញព្រុញ ការ៉ៅប្រែខេរ ដូចខ្មោចលងក្តី ឈ្មោះថាជាទុគតិ សំរាប់មនុស្សអ្នកស្លាប់នោះ ។ បើកើតក្នុងឋានៈដែលល្អ មានសេចក្តីសុខសម្រាន ក្សាន្ត សប្បាយ ក៏ចាត់ជា សុគតិ ។ កាលសុគតិ ឬទុគតិ មាននៅឃើញពិត ៗ ដូចនេះ; អ្នកធ្វើអំពើល្អ និងអាក្រក់ទុក កាលស្លាប់ហើយកើតទៀត ក៏ជាទៅកាន់សុគតិឬទុគតិ តាមអំពើដែលខ្លួនធ្វើទុកអំពីមុន ។ នេះជារឿងសុគតិ ទុគតិ ល្មមគិតឲ្យចូលចិត្តថា នរក សួគ៌ មានពិតប្រាកដ ទាំងបច្ចុប្បន្ន ឥធលោក និងបរលោក ។

សូមពន្យល់បន្តិចទៀតៈ ពាក្យថា «សួគ៌» សព្ទដើមជាភាសាមគធៈ ថា "សគ្គៈ" ពាក្យនេះញែកទៅជាពីរគឺ ស គ្គៈ "ស" សព្ទដើមថា "សុ" ប្រែថា "ល្អ ស្អាត ងាយ" ។ "គ្គ" សព្ទដើមថា "អគ្គៈ" ប្រែថា "ចុងកំពូល លើស" រួមថា "សគ្គៈ" ប្រែថាល្អលើស ស្អាតលើស ងាយលើស; សំដៅសេចក្តីថា ល្អលើស ស្អាតលើសក្នុងផ្លូវលោក គឺក្នុងផ្លូវរូប សំឡេង ក្លិនរស សម្ផស្ស ព្រម យស សុខ សរសើរ អាយុ វណ្ណៈ ជាដើម តាមលោកនិយម ។ ងាយលើស គឺងាយក្នុងផ្លូវលោក ចិត្តបំណង ចង់បានអ្វីក៏បាន ងាយ ៗ ក្ងាម ៗ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សមដូចបំណងចិត្តប្រាថ្នា ។

ពួកទេវតា ដែលនៅក្នុងឋានសួគ៌ សុទ្ធសឹងតែមានសេចក្តីសុខដ៏លើស តាមថ្នាក់-ជាន់ អ្វីៗ ក៏សុទ្ធតែល្អស្អាតលើស ជាទីភ្លើតភ្លើនបំពេរចិត្តគ្រប់យ៉ាង ដូចរូបក៏ល្អល្អះ ត្រចង់ត្រចះ សំឡេងក៏ពិរោះផ្អែមល្ហែមជាប់ចិត្ត ក្លិនក៏ក្រអូបក្រអែបឈ្ងុយឈ្ងប់ រសក៏មានឱជាឆ្ងាញ់ចំណាប់ សម្បុរស្បែកក៏ទន់ល្មុតល្មន់ រលើងរលោងរលើប គួរជាទីចាប់ពាល់; អ្វីៗ ទាំងអស់សុទ្ធតែល្អស្អាត ជាងរបស់មនុស្សទាំងពាន់ដង ។

អ្នកដែលនៅក្នុងឋានសួគ៌ជាន់នោះៗ ពីដើមកាលជាមនុស្ស ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អ មានហិរិឱត្តប្បៈ អៀនខ្មាស់ខ្ពើមរអើមខ្លាចរអា មិនហ៊ានបំពានធ្វើអំពើបាបទុច្ចរិត ដោយកាយ វាចា ចិត្ត ទាំងក្នុងទីចំពោះមុខ ទាំងក្នុងទីកំបាំង នឹងធ្វើតែអំពើល្អ មានទាន សីល ជាដើម កាលស្លាប់អំពីមនុស្ស ទើបបានទៅចាប់កំណើតកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។

សូមអញ្ជើញពិនិត្យគិតមើលថា ផលរបស់ធម៌ទាំងពីរយ៉ាងនេះ តើយ៉ាងណា ក្នុងវេលាដែលយើងនៅជាមនុស្ស? កាលពិនិត្យគិតមើលឲ្យមនចែងហើយ នឹងឃើញបានថា ផលរបស់ធម៌ទាំងពីរយ៉ាងនេះគឺ សេចក្តីសុខសប្បាយ ស្ងប់-ត្រជាក់ចិត្ត កាលនរណាមានធម៌ទាំងពីរយ៉ាងនេះ ប្រចាំនៅក្នុងចិត្តហើយ អាចរាប់បានថា អ្នកនោះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទៅនៅក្នុងឋានសួគ៌ជាន់មនុស្ស ឬឈ្មោះថាបានទៅឋានសួគ៌ដោយចិត្ត ។

តាមដែលបរិយាយមកនេះ សូមឲ្យគិតមើលចុះថា កាលមានសេចក្ដីល្អ ប្រចាំនៅក្នុងចិត្តដូចនេះហើយ តើមានសេចក្ដីសុខឬគ្មាន? បើនៅមិនទាន់ឃើញថា មានសេចក្ដីសុខ សូមសង្កេតពិនិត្យមើលបន្តិចទៀត គឺឲ្យប្រៀបធៀបផ្ទឹមខ្លួនយើងដែលធ្វើល្អ នឹងអ្នកដែលធ្វើអាក្រក់ថា ខាងណាបានសុខឬទុក្ខយ៉ាងណា? កាលបានសង្កេតដូចនេះហើយ លោកអ្នកនឹងឃើញថា អ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ ត្រូវទទួលទុក្ខចុកម្ញេញ ជ្រក់ជ្រិញ ក្ដៅក្រហល់ក្រហាយ ស្ដាយក្រោយ សោយទុក្ខដល់ចិត្ត រាប់ថាធ្លាក់នរកទាំងរស់ ។ ឯអ្នកធ្វើអំពើល្អ រមែងមានតែសេចក្ដីរីករាយស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត ត្រជាក់ត្រជុំសុខចិត្តជាដរាប ។

ម្យ៉ាងទៀត សូមឲ្យធៀបសេចក្ដីសុខរបស់មនុស្សជាន់ទាបនឹងមនុស្សជាន់ខ្ពស់ ឲ្យជាគ្គកាមើល គឺឲ្យធៀបខ្លួនយើងនឹងព្រះរាជា ព្រះអគ្គមហេសី ព្រះរាជោរស ព្រះរាជធិតា ដែលលោកលើកដំកើងថា ជាសម្មតិទេវតា តើខាងណាមានសុខច្រើនជាងគ្នា ទំដេក, អាហារ, គ្រឿងស្លៀកពាក់ ផ្ទាំងគេក របស់យើងនឹងរបស់លោកទាំងនោះ តើខាងណាថ្លៃថ្លាប្រសើរជាង? កាលផ្គូផ្គងមើលយ៉ាងនេះហើយ នឹងឃើញបានថាសេចក្ដីសុខរបស់មនុស្ស រមែងច្រើនជាងគ្នា ជាជាន់ ៗ បើធៀបសុខរបស់មនុស្សនឹងសុខក្នុងឋានសួគ៌ ក៏សេខ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ឆ្ងាយគ្នាយ៉ាងលុំនឹមលះឡោចដូចមេឃនឹងដី ពាក្យនេះព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ទុកក្នុងឧបោសថសូត្រ ចំពោះមហាឧបាសិកា ឈ្មោះវិសាខាថា ៖ បើធៀបសុខរបស់មនុស្សនឹងសុខក្នុងឋានសួគ៌ សុខរបស់មនុស្សមានប្រមាណតិចតួចស្តួចស្តើងពេកណាស់ បើធៀបអាយុក៏ខុសគ្នាជាច្រើនដឹ :

អាយុក្នុងឋានសួគ៌ ចាតុម្មហារាជិកា ៥០០ ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្ស បាន ៩ លានឆ្នាំ ; ៥០ ឆ្នាំមនុស្ស ជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់ចាតុម្មហារាជិកា ។

១០០ ឆ្នាំមនុស្ស ជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់តាវតឹស ៗ នោះ មានអាយុ ១០០០ ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្ស បាន ៣ កោដិ ៦ លានឆ្នាំ ។

២០០ ឆ្នាំមនុស្ស ជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់យាមា ៗ នោះ មានអាយុ ២០០០ ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្សបាន ១៤ កោដិ ៤ លានឆ្នាំ ។

៤០០ ឆ្នាំមនុស្សជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់តុសិត ៗ នោះ មានអាយុ ៤០០០ ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្ស បាន ៥៧ កោដិ ៦ លានឆ្នាំ ។

៨០០ ឆ្នាំមនុស្ស ជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់និម្មាន-

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ក៏ ៗ នោះ មានអាយុ ៨០០០ ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្ស បាន ២៣០ កោដិ ៤ លានឆ្នាំ ។

១៦០០ ឆ្នាំមនុស្ស ជា ១ ថ្ងៃ ១ យប់ របស់ឋានសួគ៌ជាន់បរ-និម្មិតវសវត្តី នោះ មានអាយុ ១៦ ពាន់ឆ្នាំទិព្វ គិតជាឆ្នាំក្នុងមនុស្ស បាន ៩២១ កោដិ ៦ លានឆ្នាំ ” ។

បើនឹងនិយាយពីវណ្ណៈ គឺពណ៌សម្បុរកាយរបស់មនុស្ស ឬ ពណ៌សម្បុរគ្រឿងប្រដាប់ប្រដា របស់មនុស្សនឹងរបស់ទេវតា ក៏ខុសគ្នាឆ្ងាយ ពណ៌សម្បុរកាយរបស់មនុស្ស ទុកជាល័ង រលោង រលីប ល្អិត ល្អ ស ល្អះ ក្រៃៗក្រៃលែងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនអាចកំចាត់ងងឹតឲ្យភ្លឺស្វាងបានឡើយ ភ្លឺត្រឹមតែបន្តិចៗដែរ ចំពោះតែគ្រឿងប្រដាប់ដែលធ្វើដោយពេជ្រប៉ុណ្ណោះ ចំណែកពណ៌សម្បុររបស់ទេវតា ទើបអាចកំចាត់ងងឹត ធ្វើទីដែលងងឹតឲ្យភ្លឺស្វាងបាន ដូចពាក្យដែលលោកពោលទុកថា មានពន្លឺរស្មី សរីរៈកាយផ្សាយទៅបាន ១២ យោជន៍ ឬដែលប្រាកដក្នុងទីមានដើម នៃព្រះសូត្រផ្សេងៗ ដែលពោលដល់ទេវតា ចូលគាល់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ថា «ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា» ទេវតាទាំងឡាយ ញុំាងវត្តជេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាងរុងរឿង ដោយពណ៌សម្បុរសរីរកាយនិងគ្រឿងប្រដាប់របស់ខ្លួន ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចំណែក សុខៈ ពលៈ និងអ៊ុំ ដទៃទៀតរបស់មនុស្សនិងរបស់ទេវតា ក៏ត្រើតត្រាតនិងប្រណីតច្រើនជាងគ្នាជាបំផុត មិនឈ្នះពណ៌នាឲ្យចប់សព្វគ្រប់ក្នុងទីកាសនេះបានឡើយ ។

ឋានសួគ៌ដែលអធិប្បាយមកហើយខ្លះនេះ ជាផលដែលត្រូវបានដល់អ្នកធ្វើបុណ្យ មានទានសីលជាដើមដូចថ្លែងរួចមកហើយ សមនឹងព្រះពុទ្ធភាសិតថា

ឥធ មោទតិ បេច្ច មោទតិ
កតបុញ្ញោ ឧភយត្ថ មោទតិ
សោ មោទតិ សោ បមោទតិ
ទិស្វា កម្មវិសុទ្ធិ មត្តនោតិ ។

«បុគ្គលអ្នកធ្វើបុណ្យ ដែលជាគុណល្អតាមឆាយ
តែងបានសុខចិត្តកាយ រីករាយក្នុងឥធលោក ។
និងក្នុងលោកខាងនាយ សែនរីករាយដោយជ័យជោគ
សម្បូណ៌សម្បត្តិភោគ ដោយបុណ្យយោគយោងជួយប្រាណ
អ្នកធ្វើបុណ្យនោះៗ តែងសោមនស្សចិត្តក្សេមក្សាន្ត
ព្រោះឃើញកម្មកល្យាណ បរិសុទ្ធិរបស់ខ្លួន» ។

សត្ថោ បសវិតោ មិត្តំ មាតាមិត្តំ សកេ ឃរេ

www.budlist.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សហាយោ អត្ថជាតស្ស ហោតិ មិត្តំ បុនប្បុនំ
សយំ កតានិ បុញ្ញានិ តំ មិត្តំ សម្បរាយិកំ ។

ពួកឈ្មួញជាមិត្តអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ មាតាគឺម្តាយជាមិត្តក្នុងផ្ទះ
សំឡាញ់ទាំងឡាយជាមិត្តវិស្សាស ក្នុងកាលប្រកបកិច្ចការរឿយ ៗ ។
អំពើកុសលដែលគេប្រឹងប្រែង ធ្វើដោយខ្លួនឯងសន្សំទុកហើយ
ជាមិត្តវិសេសទៅបរលោកនាយ ជួយឲ្យរីករាយរុងរឿងរុងរេចន៍

បុណ្យតែងអំណោយផលដល់អ្នកធ្វើ អ្នកធ្វើបុណ្យនេះមុខជានឹងបានទទួលបណ្ណាការរបស់បុណ្យ ១០ យ៉ាង គឺ អាយុទិព្វ ១ ពណ៌សម្បុរទិព្វ ១ សេចក្ដីសុខទិព្វ ១ យសស័ក្ដិទិព្វ ១ ភាពជាធំមានអំណាចទិព្វ ១ រូបទិព្វ ១ សំឡេងទិព្វ ១ ក្លិនទិព្វ ១ រសទិព្វ ១ សម្ផស្សទិព្វ ១ ។

បណ្ណាការរបស់បុណ្យនេះ ជាទីប្រាថ្នារបស់យើងគ្រប់គ្នា ព្រោះនាំឲ្យសម្បូណ៌សប្បាយរីករាយរុងរឿងឥតខ្វះ នឹងរឿងកាមគុណទៀត.

តែថា ការសប្បាយនឹងកាមគុណនេះ មិនមែនគង់វង់ ប្រាកដប្រជាថាវរៈ ហេតុទៅទេ កាមគុណនេះតែកើតកើនក្រេចក្លាំង មុខជាគ្រាក់បានទុក្ខភ្លាមមកដល់ខ្លួនមិនខាន បានជាព្រះពុទ្ធម្ចាស់ត្រាស់សំដែងអំពីទោសរបស់កាម តាមហេតុផល ដើម្បីកុំឲ្យសត្វល្ងក់នឹងកាមគុណភ្លេចខ្លួនពេក កុំឲ្យត្រេកត្រអាលពាល់តែយល់ថា ជាទស្សតិ ជាកន្លែងសុខ មិនប្រែប្រួល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នោះឡើយ ហេតុនេះហើយ ទើបបានសំដែងទោសរបស់កាម តាមលំដាប់ធម៌ ៤ ដូចតទៅនេះ ។

៥ កាមាទីនវៈ

មនុស្សលោកក្តី ឋានសួគ៌ដែលហៅថាទេវលោកក្តី លោកចាត់ជាកាមភព ។ ចិត្តរបស់មនុស្សនិងទេពតាក្នុងកាមភពនេះ សឹងត្រឡប់ត្រឡិន អន្ទោកអន្ទោលនៅនឹងគ្រឿងកាម ។ ភូមិនៃចិត្តរបស់អ្នកកើតក្នុងកាមភព ដែលមិនទាន់បានលុះមគ្គផល លោកទើបហៅថាកាមាវចរភូមិ ។

កាលសេចក្តីសុខក្នុងកាម ជាសុខដែលគួរកែកយចិត្តថ្មើម របស់ពួកមនុស្សនិងទេពតាក្នុងកាមភពនេះ ទើបឃើញបានថា កំពូលនៃសេចក្តីប្រាថ្នារបស់អ្នកកើតក្នុងកាមភព មិនមានអ្វីក្រៃលែងទៅជាងកាម គឺចំណង់ ។ គួរពិចារណាពាក្យថា កាមផ្សព្វចូលចិត្តជាមុន កាមគឺចំណង់នោះ ចែកជា ២ យ៉ាង គឺកិលេសកាម កិលេសជាគ្រឿងចង់ ១ វត្ថុកាម វត្ថុអារម្មណ៍ជាគ្រឿងចង់ ១ ។

អ្នកដែលជួបសេចក្តីសុខ យ៉ាងខ្ពស់ក្នុងកាមភព គង់មិនមានអ្វីក្រៃលែងជាងសេចក្តីភ្លើតភ្លើន ត្រេកត្រអាលស្រើបស្រាល ក្នុងអារម្មណ៍ដែលខ្លួនបំណងប្រាថ្នា អារម្មណ៍នោះ គឺរបស់ដែលឃើញដោយភ្នែក ១ ស្តាប់ដោយត្រចៀក ១ ធុំក្លិនបានដោយច្រមុះ ១

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ដឹងជាតិរសដោយអណ្តាត ១ ប៉ះពាល់ដល់ត្រូវដោយកាយ ១ ហៅ ខ្វី ៗ ថា រូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្ស ៗ សេចក្តីប្រាថ្នារបស់សត្វលោកដោយច្រើន ឬ ទាំងអស់ គឺអ្វីជារបស់ខ្លួន មិនថា បុត្រភរិយា ឬ ស្វាមី រហូតដល់គ្រឿងប្រើប្រាស់ គឺចូលចិត្តតែល្អ ៗ ជាទីពេញភ្នែក សំឡេង ដែលបានឮ គឺចូលចិត្តតែសំឡេងពីរោះផ្អែមល្ហែម, ក្លិនក៏ចូលចិត្ត ហិត ថើបធុំ តែក្លិនក្រអូប; រសក៏ចូលចិត្តតែឈ្ងុយឆ្ងាញ់ ឬ ផ្អែក; ចំណែកសម្ផស្ស គឺចូលចិត្តតែរលីងរលោងរលើប ៗ ការតែងខ្លួន ស្អាតល្អប្រិមប្រិយ គឺដើម្បីឲ្យត្រូវភ្នែកមនុស្សដទៃ ឬ ដើម្បីអួតសេចក្តីល្អ ដែលម្ចាស់ខ្លួននឹកថា ខ្លួនក៏ល្អដែរដូចនេះជាដើម ។

តាមដែលពោលមកហើយ គឺល្មមឃើញបានដល់ការដែលមនុស្ស ឬ ទេវតាពិត ៗ នាំគ្នាចូលចិត្តជក់ជាប់ចងចំណាន់ នឹងរូប សំឡេង ក្លិន រស សម្ផស្ស ដោះដៃមិនរួច ៗ មនុស្សចង់ទៅឋានសួគ៌ ក៏ដោយនឹកថា ឋានសួគ៌មានអារម្មណ៍ល្អលើសជាងមនុស្ស សូម្បីទេវតាឯងក៏មិនចង់ចេញចាកឋានសួគ៌ ព្រោះស្តាយ រូប សំឡេង ជាដើមជាទិព្វ ៗ តែឋានសួគ៌ក្នុងជាតិរបស់មនុស្ស ឬ ឋានសួគ៌ពិត ៗ របស់ទេវតាក្តី មានអ្វីដែលគង់វង់ឋិតថេរខ្លះ? អារម្មណ៍ផ្សេង ៗ ដែលគិតថាជាសុខនោះ ក៏ត្រឹមតែមួយពេលមួយខណៈប៉ុណ្ណោះ សូម្បីមិ ? ចាស់ប្រាសព្រាត់ខ្ចាត់ខ្ចាយ ហាយនៈ សូន្យទៅតាមយើងមុន យើងក៏តប់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ត្រូវស្លាប់បាត់អារម្មណ៍ទាំងនោះទៅមុន សេចក្តីសុខក្នុងលោក ជាសុខដែលបញ្ចោតចិត្ត ព្រោះជាកាមសុខ គឺសុខព្រោះយើងចង់ កាលរបស់នោះវាប្រែប្រួលទៅ ក៏ធ្វើឲ្យសោកសៅក្តៅក្រហាយតក់ក្រហល់គប់ប្រម៉ល់ខ្វក់ខ្វល់ក្រៀមក្រំចិត្ត អ្នកដែលមានហើយក៏មិនចេះល្មម ខំស្វែងរកមកបាននៅត្រូវតន្ទ្រាល់ខ្លាចអន្តរាយទៅវិញ ; សង្គ្រាមក្នុងកាមភពនេះ ទាំងដែលមានមកហើយ ទាំងដែលកំពុងមាន ហើយនឹងមានតទៅ រមែងកើតព្រោះកាមទាំងអស់ ដូចនឹងឃើញបានថា ការតស៊ូដើម្បីដណ្តើមស្រី របស់ប្រុសកំឡោះ ដែលជាហេតុដល់ស្លាប់ឬត្រូវចុះទោសនោះ ក៏ព្រោះកាមជាហេតុ ការតស៊ូរវាងប្រទេសចំពោះប្រទេស ដើម្បីសេចក្តីចំរើនរបស់ចំណែកខ្លួន ឬដើម្បី ដណ្តើមសម្បត្តិគេ ឫទ្ធិ អំណាច ក៏មានកាម ,ជាហេតុ ។ ឬមិនដូច្នោះខំប្រឹងប្រែងស្វែងរកទ្រព្យសម្បត្តិបានមកហើយ នៅមិនទាន់បានចាយវាយ ប្រើប្រាស់ឲ្យសុខចិត្តទ្រព្យនោះ ក៏វិនាសទៅ ដោយចោរភ័យ អគ្គិភ័យខ្លះ ល្មមនឹងរកសេចក្តីសុខបាន ក៏ស្លាប់ចោលខ្លះ ។

ទេវតាទាំងឡាយ ដែលមានក្នុងឋានផ្សេងៗ ពណ៌នាទុក ក៏គ្រប់គ្រងសេចក្តីសុខ ទៅបានត្រឹមធ្វើសេចក្តីល្អទុក កាលអស់បុណ្យក៏ទៅកើតក្នុងទីដទៃ តទៅទៀត ខ្លះដែលធ្វើទុកទាំងល្អទាំងអាក្រក់ ផលសេចក្តីល្អនាំឲ្យទៅកើតជាទេវតាមុន កាលអស់សេចក្តីល្អហើយ ផល

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

របស់សេចក្ដីអាក្រក់ ក៏ស្ទើរនាំទៅកើតជានរកក៏មាន ។ កាមធ្វើឲ្យមនុស្សភ្លេចខ្លួន ភ្លេចស្លាប់ ធ្វើឲ្យសុខមួយដងមួយយាម ហើយធ្វើឲ្យទុក្ខច្រើនព្រោះខ្លាចក្រែង របស់ដែលខ្លួនស្រឡាញ់នោះៗ ប្រែប្រួលវិនាសឬផ្លាស់ដៃ ទៅជារបស់មនុស្សដទៃ ។ កាមធ្វើឲ្យមនុស្សវង្វេងវង្វេងភ័ន្តច្រឡំ ឲ្យផ្ចាញ់ឈ្នះគ្នា ទីនេះសំខាន់បំផុតគឺធ្វើឲ្យមនុស្សឃើញសុខក្នុងទុក្ខធ្វើឲ្យមនុស្សវិលស្លាប់កើត ក្រខ្លះ មានខ្លះ ធ្លាក់នរកខ្លះ ឡើងឋានសួគ៌ខ្លះ ជាតិរច្ឆានខ្លះ ជាមនុស្សខ្លះ មិនរួចទៅចាកសង្សារវដ្ដបាន ។

កាលឋានៈ ឬសភាពតាមពិតរបស់ឋានសួគ៌ កាមសុខទាំងរបស់មនុស្សនិងទេពតា មិនមានសេចក្ដីគង់វង្សគង់មង់អ្វី មានហើយក៏ដូចជាគ្មាន មានហើយក៏យកទុកជារបស់ខ្លួនមិនបាន ក្រោយស្លាប់ឬចុតិ ទាំងសម្បត្តិ គឺរូប សំឡេងជាដើម ទុកជារបស់មនុស្សដទៃតទៅ ដូចនេះកាមសុខជាសុខតាក់តែងដោយអាមិស គឺចំពាក់ដោយគ្រឿងល្បួងលោមឋានទុក្ខនៅច្រឡំបល់ មិនមែនជាសុខពិតឡើយ ។

" សុខនាលោក	សោកនៅឡាយ	មិនសុខស៊ប់
សុខក្នុងគត	នប់ក្នុងភក់	វក់កាមា
កាមនេះឯង	តែងហ៊ុកហ៊ាក់	ទឹងហឹហា
ហើយហិនហោច	ងឹងខ្លោចផ្សា	មកពេបពោះ
ព្រោះធម្មតា	ការកើតឡើង	តែងប៉ុនទៅ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ទប់មិនទាន់ គាំងមិននៅ ត្រូវវិនាស
គ្រប់ទិករ គ្រប់ទិកាយ គ្រប់ជាតិសាសន៍
បានសុខខ្លះ ប៉ះទុក្ខក្លា ធម្មតាធម៌ ។
សុខកើតឡើង ប៉ុនទុក្ខទៅ មួយរំពេច
លុះទុក្ខលេច គេបឃើញសុខ មកលោមល
សុខបាត់ភ្លាម បេញទុក្ខភ្លូក មកដំណរ
សឹងរឹករ វែសវៃមក់ម ក្នុងកលវដ្ដ»

កាមតោ ជាយតេ សោកោ កាមតោ ជាយតេ ភយំ
កាមតោ វិប្បមុត្តស្ស នត្ថិ សោកោ កុតោ ភយំ

" សេចក្ដីសោក យោកយោបំ យឹតក់ស្លុត
ភ័យរន្ធត់ រមែងកើត ពីចំណង់
សោករលត់ បាត់ពីអ្នក ដែលអស់ចង់
ភ័យភិតល្ងន់ ទឹងមានមក ពីណាបាន ? " ៗ

ការបូជាយញ្ញ របស់មនុស្សសម័យបូរាណ ដើម្បីឲ្យទេវតាចូលចិត្តក្តី ដើម្បីឲ្យកើតជាទេវតាក្តី សុទ្ធតែមានបំណងប៉ងចំពោះកាមសុខ មានរូប សំឡេងជាដើម ព្រោះហេតុនោះ លោកជដិលឧរុវេល-កស្សប ដែលពីដើមនិយមបូជាយញ្ញសំដៅទៅឋានសួគ៌ លុះមកជួបព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ បានស្តាប់ធម៌ទេសនាកើតជ្រះថ្លានឹងព្រះសាស្តា ក៏លះ

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ៈចាលហេតុនោះ ទើបប្រកាសដល់ប្រជុំជន មានព្រះបាទពិម្ពិសារជាប្រធានថា «យញ្ញាទាំងឡាយ សរសើរកាមមនុស្សស្រី យ៉ាងខ្ពស់ព្រោះដូច្នោះ លោកឃើញជាមន្ទិលទើបលះបោល មកធ្វើតាមផ្លូវរបស់ព្រះពុទ្ធម្ចាស់ ដែលនាំឲ្យរកសេចក្ដីស្ងប់ ដោយការចេញចាកកាម ជាសេចក្ដីសុខដែលហៅថាសន្តិសុខ ។

ដូចពោលមកនេះ ក៏ឃើញបានថា ឋានសួគ៌មិនមែនរបស់ល្អវិសេសណាស់ ព្រោះល្អមិនយឺនយូរក្នុងជំនាលរបស់សាសនាផ្សេង ៗ ឯង ក៏នៅមានទេវតា ចាំងតាក់កាប់ឥន្ទ្រាចុះព្រហ្ម ប្រណាំងប្រជែង ដណ្ដើមគ្នាធ្វើជាម្ចាស់ជាធំ ព្រោះហេតុនោះព្រះពុទ្ធសាសនា មិនកាន់ឋានសួគ៌ជាសំខាន់ឬជាកំពូលបំណង យ៉ាងខ្ពស់បំផុតឡើយ ។

កាលព្រះពុទ្ធម្ចាស់ ត្រាស់រៀបទាននិងសីល ហើយពណ៌នាអានិសង្សរបស់ទានសីល ដោយលើកឋានសួគ៌ឡើង សំដែងឲ្យរីករាយចិត្ត ហើយទើបពណ៌នាទោសរបស់កាម ដែលឲ្យឃើញថាសម្បូរសុខ ក្នុងឋានសួគ៌ ក៏មិនទៀងទាត់ ដូចពោលមកហើយនេះ ក្នុងលំដាប់តទៅ ព្រះអង្គទើបត្រាស់រៀបនេក្ខម្ម: គឺការចេញចាកកាម ឬអានិសង្សរបស់ការបួស ដែលនឹងអធិប្បាយតទៅនេះ.

៥—នេក្ខម្មានិសង្ស

សេចក្ដីវិលត្រឡប់ ស្លាប់កើត សោយសុខខ្លះ ទុក្ខខ្លះ នឹងដោយច្រើន

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

សោយទុក្ខ ព្រោះមនុស្សធ្វើសេចក្ដីអាក្រក់ ច្រើនជាងសេចក្ដីល្អ ផលនៃសេចក្ដីអាក្រក់ ទើបអំណោយឲ្យសេចក្ដីទុក្ខផ្សេងៗ ដូចដែលឃើញពល់ថ្ងៃនេះ ហៅថា វដ្ដសង្សារ ប្រែថា "ការវិលត្រឡប់ក្នុងវង់មូល" ។

វង់មូលនេះ ជាសពាសទៅដោយសេចក្ដីកើតសេចក្ដីចាស់ និងសេចក្ដីស្លាប់ ។ នរណានឹងវិសេសពិស្ដាយ៉ាងណា បើនៅកិលេសតណ្ហា ក៏មិនរួចពីវដ្ដសង្សារទៅបានឡើយ ។

សត្វទូទៅ ទើបនាំគ្នាត្រាច់ត្រាក់ក្នុងវដ្ដសង្សារ ដែលវិលគ្នា ៣យ៉ាង គឺកិលេសជាហេតុឲ្យធ្វើកម្ម កម្មជាហេតុឲ្យកើតផលរបស់កម្ម ដែលហៅថាវិបាក វិបាកជាហេតុឲ្យកើតកិលេស ហៅខ្លីៗ ថា កិលេសវដ្ដ ១ កម្មវដ្ដ ១ វិបាកវដ្ដ ១ វដ្ដៈទាំង ៣ នេះ ជាប់ទាក់ទងគ្នា វិលចុះវិលឡើងជាដរាប មិនចេះចប់មិនឈប់ឈរ មិនអស់ផុត មិនមានទីបំផុត ព្រោះកាលស្លាប់ហើយ ក៏វិលកើតនឹងចាស់ ឈឺស្លាប់តទៅទៀត កើតហើយក៏រវល់ជាបាវព្រាវ ទំកំដររបស់រាងកាយ ដោយការរកអាហារមកចិញ្ចឹម រកគ្រឿងស្លៀកពាក់ ទីជាក់អាស្រ័យ រហូតដល់ថ្នាំកែរោគ ចំណង់ចង់បានមក ទំនុកបំរុងរាងកាយនេះ តាំងតែពីកើតរហូតដល់ស្លាប់ទៅ នឹងត្រូវក្ដៅក្រហាយ កាលមាននរណាមកជេរស្ដី តិះដៀលរាងកាយនេះ ដែលសន្មត្តិគ្នាហៅថា អ្នកនេះ នាងនេះ អញ ឯងជាដើម ។

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

កណ្តាលចំហាយកំដៅថ្ងៃយ៉ាងខ្លាំងឬកណ្តាលភ្លៀងផ្គររន្ទះ ក៏ត្រូវទ្រាំធ្វើការ ដើម្បីចិញ្ចឹមរាងកាយនេះទុក ការងាររដ្ឋសូម្បីជាបាវព្រាវខ្ញុំគំដររគេ ក៏ព្រមអត់ទ្រាំ ដើម្បីសេចក្តីឆ្អែតពោះ រស់ជីវិតខ្លួននឹងប្រពន្ធកូនជាដើម នេះសំដែងឲ្យឃើញថា មនុស្សសត្វទាំងឡាយ នាំគ្នាជាទាសៈយ៉ាងទាបបំផុតរបស់រាងកាយនេះ តែរាងកាយក៏នៅតែមិនគង់វង់ ទៀងទាត់ឋិតថេរដូចសេចក្តីប្រាថ្នាឡើយ កាលដល់វារៈទីបំផុតក៏រលត់រលាយបោលសេចក្តីសោកស្តាយ អាឡោះនឹងសង្វេគ ទុកដល់ម្ចាស់រាងកាយដទៃ ៗ ដែលមានជីវិតរស់នៅ ។ រាងកាយនេះ មិនគង់វង់ តែងវិលវល់រិចរុះទ្រុឌទ្រោមបែកធ្លាយ ពាយរលត់រលើងទៅ ហើយត្រូវផ្លាស់កំណើតកើតជាថ្មីទៀត ៗ ជាតិខ្លះកើតជាមនុស្ស ជាតិខ្លះកើតជាសត្វតិរច្ឆាន ជាតិខ្លះបានកើតជាសេដ្ឋី ជាតិខ្លះកាឡកណ្ណី កើតជាអ្នកសូមទានគ្មានទីពឹង ព្រោះដូច្នោះ សេចក្តីសុខក្នុងវដ្តសង្សារដែលរកបានក៏ជានិសេចក្តីទុក្ខ ។

មនុស្សចំពួកខ្លះ ដែលគិតឃើញដូចនេះ ដូចព្រះពុទ្ធម្ចាស់គ្រានៅសោយកាមសុខសម្បត្តិ មួយសកុលបុត្ត មានមនុស្សបំរើដោយកាមគុណ ដ៏គួរសប្បាយក្អេកសប្បាយចិត្ត មាននារីសុទ្ធតែក្រមុំច្រៀងរាំបំពេរដោយទ្រុកតន្ត្រីតូរ្យតាយ ប្រាសាទទីនិងទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូណ៌ឥតខ្ចោះ តែលោកក៏មានសេលាមួយ ដែលនឹកឃើញរបស់ទាំង

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

នេះដូចព្រៃភ្លោច ឃើញនាមរូបទាំងឡាយដែលកើតរលត់នៅដេរដាស ដូចសាកសព ។

សេចក្តីវិលត្រឡប់ទាំងនេះ ប្រៀបដូចសេចក្តីងងឹត បើរកផ្លូវឲ្យកើតភ្លឺស្វាងបាន ក៏ពុំនឹងគេឃើញផ្លូវ ធ្វើឲ្យរួចទុក្ខបាន ។ លោកទើបពោលថា វត្ថុទាំងឡាយរមែងមានជាគូគ្នា ឬ ផ្ទុយគ្នា គឺមានងងឹត មានភ្លឺ មានត្រជាក់ មានក្តៅ កាលមានទុក្ខ ក៏ត្រូវមានសុខ មានកើតចាស់ ឈឺស្លាប់ ក៏ត្រូវមានមិនកើត មិនចាស់ មិនឈឺ មិនស្លាប់

ព្រះពុទ្ធទ្រង់គម្រិះដូចនេះ ទើបលះសម្បត្តិទាំងពួងចេញបួស កាលជាអ្នកចេញចាកកាមទាំងកាយនឹងចិត្តបានហើយ អប់រំចិត្តនឹងបញ្ញាឲ្យចំរើនពេញទី ក៏បានលុះដល់នូវសេចក្តីជាអ្នក មិនវិលត្រឡប់ស្លាប់កើតទៀតតទៅ ព្រោះមិនមានកិលេសដែលជាហេតុឲ្យធ្វើកម្ម ឬសោយផលរបស់កម្ម ជាវដ្តវិល ដូចសំដែងមកហើយ ។

ការចេញបួស, បួស ប្រែថា វៀរខ្លួនទៅ គឺវៀរចាកសេចក្តីអាក្រក់ផ្លូវកាយ វាចា ចិត្ត នឹងមិនទាក់ចងនឹងកាមគុណទៀត, ជាឧបាយដែលនាំឲ្យស្ងប់បានងាយជាងការគ្រប់គ្រងផ្ទះ ព្រោះការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មានការជំពាក់ទាក់ទិនដោយចំណងផ្សេងៗ មានកូនប្រពន្ធទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម ។ កាលជាអ្នកស្ងាត់ចាកកាមទាំងកាយចិត្ត ដោយការហ្វឹកហាត់

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

ចិត្ត អប់រំចិត្តឲ្យកើតប្រាជ្ញា តាមច្បាប់ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជួបប្រទះ នឹងបញ្ញត្តិទុកហើយ រមែងជាហេតុឲ្យត្រាស់ដឹងអរិយសច្ច ៤ ប្រការ ដែលជាធម៌ខ្ពស់បំផុតក្នុងពុទ្ធសាសនា ជាហេតុឲ្យរួចចាកវដ្តសង្សារ មិនត្រូវកើត ចាស់ ឈឺ ស្លាប់តទៅទៀតឡើយ ។

ការសំដែងថ្លែងអំពី អនុបុព្វិកថា ៥ ប្រការដោយសង្ខេបៈបបទ្ទី ចប់សេចក្ដីតែប៉ុណ្ណេះ

— ឯវំ —

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org